

OLIMPIADA DE LINGVISTICĂ
SECȚIUNEA DE EXERCITIU (clasele a VII-a – a VIII-a)
etapa județeană
22.XI.2014

*Subiectele respectă formatul etapei internaționale a olimpiadei de lingvistică

SUBIECTUL 1: RELAȚII SEMANTICE

Se dau următoarele enunțuri și corespondențele simbolice ale relațiilor dintre cuvinte:

- a. Maria face plăcinte pentru Ion.
1   2   3   4
1 – 2; 2 ↔ 3; 2 ↑ 4
- b. Maria a apreciat preocuparea permanentă a lui Ion pentru copiii lor.
1   2   3   4   5   6   7
1 – 2; 2 ↔ 3; 3 || 4; 5 – 3; 3 ↓ 6; 6 !! 7
- c. Mașina președintelui este verificată des de către mecanici.
1   2   3   4   5
1 !! 2; 3 ↔ 1; 3 || 4; 5 – 3
- d. Maria și-a cumpărat o rochie nouă.
1   2   3   4   5
1 – 3; 3 ↑ 2; 3 ↔ 4; 4 || 5

1. Completați spațiile cu semnele potrivite:

- a. Tu ți-ai găsit ochelarii.
1 2 3 4
1...3; 3...4; 4...2
- b. Ion îi aduce Mariei un trandafir roșu.
1 2 3 2 4 5
1...3; 3...2; 3...4; 4...5
- c. Hârtia s-a îngălbenit vizibil.
1 2 3
2...1; 2...3
- d. Ușa se deschide de la vânt.
1 2 3
2...1; 3...2

(11 puncte)

2. Reprezentați toate relațiile dintre cuvinte cu ajutorul simbolurilor:

a. Maria vede casa construită de Ion pentru fiul său.

1   2   3   4   5   6   7

b. Îngrijorarea lui Ion a dispărut în mod misterios.

1   2   3   4

(9 puncte)

3. Explicați semnificația simbolurilor și modul în care ați descoperit-o. (10 puncte)

SUBIECTUL 2: HAUSA¹

Se dau următoarele cuvinte din hausă și traduceri lor în limba română, în ordine aleatorie:

rúwán sámàa, jirgin ruwa, jirgin wuta, gígizàř kásáa, jirgin iska, jirgin kasa, sámàa, iskáa

vânt, tren, barcă fără motor, cer, barcă, ploaie, barcă cu motor, cutremur

1. Găsiți corespondențele corecte.

(8 puncte)

2. Cum s-ar traduce în limba hausă cuvintele: *jirgin, kásáa, jirgin sama, rúwáa, wútáa?*

(10 puncte)

3. Explicați cu ați rezolvat.

(12 puncte)

SUBIECTUL 3: GREACA

Se dau următoarele sintagme, amestecate, din greaca modernă standard și din dialectul grecesc din Capadocia, și traduceri lor în română:

1. to kalo to peđi = copilul bun
2. da kalan da peija = copiii buni
3. o kalos o anđras = omul bun
4. do kalon do andra = omul bun
5. da kalan da andres = oamenii buni
6. do kalon do neka = femeia bună
7. i kales i jinekes = femeile bune
8. da kalan da nekes = femeile bune

1. Separați sintagmele în două grupuri, corespunzătoare celor două varietăți grecești din care fac parte.

(10 puncte)

2. Explicați cum ați rezolvat.

(15 puncte)

3. Care este principala diferență morfologică dintre cele două dialecte?

(5 puncte)

¹ Hausa este o limbă chadică, vorbită în Africa de Vest. Este una dintre limbile oficiale din Republica Nigeria (vorbită în partea de nord a Nigeriei) și limba națională a Republicii Niger.

OLIMPIADA DE LINGVISTICĂ
CLASELE VII-VIII
ETAPA JUDEȚEANĂ
22.XI.2014

REZOLVARE

SUBIECTUL 1

1.

- a. 1 – 3; 3 ↔ 4; 4 !! 2
- b. 1 – 3; 3 ↓ 2; 3 ↔ 4; 4 || 5
- c. 2 ↔ 1; 2 || 3
- d. 2 ↔ 1; 3 – 2

2.

- a. 1 – 2; 2 ↔ 3; 3 || 4; 5 – 4; 4 ↓ 6; 6 !! 7
- b. 2 – 1; 3 ↔ 1; 3 || 4

3. Relațiile sunt următoarele:

- [X – Y] X face acțiunea Y; relația de agentivitate dintre subiect și verb (a. Maria face, b. Maria a apreciat, d. Maria a cumpărat) sau dintre complementul de agent și verbul la pasiv (c. mașina este verificată) sau dintre un substantiv-Agent și un alt substantiv derivat de la verb (b. preocuparea lui Ion); această ultimă funcție a semnului [-] este foarte importantă pentru rezolvarea punctului 2b (îngrijorarea lui Ion > Ion se îngrijorează); în rezolvarea cerinței 1d, relația dintre *de la vânt* și verb este de același tip (vezi Vântul deschide ușa, Ușa este deschisă de vânt);
- [X ↔ Y] Y este rezultatul sau obiectul acțiunii X; relația dintre verb și complementul direct (a. face plăcinte, b. a apreciat preocuparea, d. a cumpărat o rochie) sau dintre verbul la pasiv și subiect (c. mașina este verificată); pun probleme cerințele de la 1c și 1d, în care *hârtia* și *ușa*, deși sunt subiecte gramaticale, nu sunt agentive, ci sunt afectate de acțiunea verbului (suferă o schimbare de stare), deci relația nu este de tip [-], ci de tip ↔;
- [X ↓ Y] Y este beneficiarul acțiunii X; relația dintre verb și complementul cu *pentru* (a. face... pentru Ion) sau complementul în dativ (d. și-a cumpărat) ori dintre un substantiv derivat de la verb și complementul cu *pentru* (b. preocuparea... pentru copiii);
- [X || Y] X este descris de Y; relația de calificare/modificare dintre un substantiv și un adjectiv (b. preocuparea permanentă, d. rochie nouă) sau dintre un verb și un adverb (c. este verificată des);
- [X !! Y] Y este posesorul lui X (b. copiii lor, c. mașina președintelui); poate pune probleme cerința 1a, în care relația de posesie este exprimată printr-un clitic de dativ posesiv, care nu trebuie confundat cu dativul Beneficiar de la d. (Maria și-a cumpărat).

SUBIECTUL 2

1. Corespondențele corecte:

rúwán sámàa = ploaie

jirgin ruwa = barcă

jirgin wuta = barcă cu motor

gìgìzàř kásáa = cutremur

jirgin iska = barcă fără motor

jirgin kasa = tren

sámàa = cer

iskáa = vânt

2. Traducere:

jirgin = mijloc de transport

kásáa = pământ

jirgin sama = avion

rúwáa = apă

wútáa = foc

3. Explicații:

Pasul 1: Se grupează cuvintele din hausă, în funcție de sens, astfel:

jirgin ruwa	rúwán sámàa
jirgin wuta	gìgìzàř kásáa
jirgin iska	sámàa
jirgin kasa	iskáa

Pasul 2: Se grupează cuvintele din limba română, în funcție de sens, astfel:

barcă	ploaie
barcă fără motor	cutremur
barcă cu motor	vânt
tren	cer

Pasul 3: Se compară cele două tabele și se observă faptul că patru structuri din hausă conțin **jirgin**, iar în română patru structuri pot fi asociate după criteriul *mijloc de transport*. De aici am putea presupune că **jirgin** = **mijloc de transport**.

Pasul 4: Se descompun semantic cuvintele din limba română:

barcă: „mijloc de transport pe apă”

barcă fără motor: „mijloc de transport pe apă care funcționează cu ajutorul *vântului*”

barcă cu motor: „mijloc de transport pe apă care funcționează cu ajutorul *focului*”

tren: „mijloc de transport terestru”

ploaie: „apă din cer”

cutremur: „mișcare de pământ”

Cuvintele *vânt* și *cer* nu pot fi descompuse, ele pot intra în compoziția unor structuri lexicale. În limba hausă, cele două cuvinte care intră în compoziția altor structuri sunt **sámàa** și **iskáa** cărora le-ar corespunde în română **vânt** și **cer**. Cele două noțiuni se găsesc în structurile:

rúwán sámàa

jirgin iska

Deducem astfel că **rúwán sámàa** = ploaie și **jirgin iska** = barcă fără motor pentru că ideea exprimată de **iskáa** apare asociată cu mijlocul de transport, **jirgin**, iar ideea exprimată de **sámàa** apare în descompunerea sensului cuvântului *ploaie*: „apă din cer”. Astfel:

iskáa = vânt

sámàa = cer

Dacă **rúwán sámàa** = ploaie, atunci **rúwáa** = apă, iar **jirgin ruwa** poate însemna barcă: „mijloc de transport pe apă”.

Comparăm perechile minimale parțiale:

gìgízàř kásáa

jirgin kasa

În limba română putem asocia cuvintele:

cutremur

tren

Cele două cuvinte au în comun ideea de terestru, care se deduce prin decompunerea semantică: *cutremur*: „mișcare de pământ”, *tren*: „mijloc de transport terestru”:

gìgízàř kásáa – cutremur

jirgin kasa – tren

Ultimul mijloc de transport pe care trebuie să îl asociem este **jirgin wuta**, care corespunde structurii *barcă cu motor*.

La final, prin analogiile făcute anterior, presupunem că:

jirgin = mijloc de transport

kásáa = pământ

jirgin sama = avion

rúwáa = apă

wútáa = foc

Observație: Cuvintele care descriu elemente/fenomene ale naturii au o formă complexă, atunci când apar singure (cuvânt autonom) și când intră în compoziția semantică a altor structuri care nu descriu mijloace de transport (*ploaie* și *cutremur*); în aceste situații se păstrează accentele: **kásáa**, **rúwáa**, **wútáa**, **sámàa**, **iskáa**. Atunci când intră în structura altor cuvinte, în care apare ideea de mijloc de transport, au o formă simplă, fără accente (**kasa**, **ruwa**, **wuta**, **sama**, **iska**).

SUBIECTUL 3

1.

Dialectul 1 (greaca modernă standard)	Dialectul 2 (greaca din Capadocia)
1. to kalo to peđi = copilul bun	2. da kalan da peija = copiii buni
3. o kalos o anđras = omul bun	4. do kalon do andra = omul bun
7. i kales i jinekes = femeile bune	5. da kalan da andres = oamenii buni
	6. do kalon do neka = femeia bună
	8. da kalan da nekes = femeile bune

2. Observăm că patru exemple sunt la singular (1, 3, 4, 6) și patru, la plural (2, 5, 7, 8).

PASUL 1

Presupunem că exemplele 3 (*o kalos o anđras* = omul bun) și 4 (*do kalon do andra* = omul bun), care au aceeași traducere în română, aparțin, fiecare, câte unei varietăți grecești.

Observăm că exemplul 6 (*do kalon do neka* = femeia bună) conține aceleași particule (*do... do*) ca și exemplul 4; rezultă că exemplele 4 și 6 aparțin aceleiași varietăți.

Dialectul 1	Dialectul 2
3. o kalos o anđras = omul bun	4. do kalon do andra = omul bun

	6. do kalon do neka = femeia bună
--	-----------------------------------

Comparând exemplele 4 (*do kalon do andra* = omul bun) și 6 (*do kalon do neka* = femeia bună), observăm că ambele sunt la singular și deducem că:

- *kalon* înseamnă „bun” sau „bună”, fără distincție de gen;
- *andra* înseamnă *om*, iar *neka* înseamnă „femeie”;
- probabil că *do... do* este articolul hotărât (corespunzător în română lui *-l* sau *-a*), fără distincție de gen.

Dintre cele patru exemple la singular, a rămas negrupat numai 1 (*to kalo to peđi* = copilul bun). Acesta nu poate face parte din aceeași varietate ca 4 și 6, pentru că, așa cum am observat mai sus, articolul are aici o formă unică, indiferent de gen; deci grupăm exemplul 1 cu 3.

Dialectul 1	Dialectul 2
1. to kalo to peđi = copilul bun	4. do kalon do andra = omul bun
3. o kalos o anđras = omul bun	6. do kalon do neka = femeia bună

Observăm că în dialectul 1 avem două forme ale adjectivului „bun”, *kalo* și *kalos*, și două forme ale articolului (*to... to* și *o... o*). Din compararea exemplilor 1 și 3, rezultă că *peđi* înseamnă „copil”, iar *anđras* înseamnă „om”.

PASUL 2

Ne-au rămas de grupat cele patru exemple la plural. Observăm că exemplele 2 (*da kalan da peija* = copiii buni), 5 (*da kalan da andres* = oamenii buni) și 8 (*da kalan da nekes* = femeile bune) conțin aceeași formă a articolului (*da... da*) și aceeași formă a adjectivului (*kalan*). În conformitate cu observațiile legate de exemplele la singular, deducem că aceste trei exemple aparțin dialectului 2, în care articolul și adjectivul nu cunosc distincții de gen.

Dacă exemplul 8 aparține dialectului 2, atunci exemplul 7 (*i kales i jinekes* = femeile bune), care are aceeași traducere în română, aparține dialectului 1.

3. Dialectul 1 are forme diferite ale articolului și ale adjectivului, în funcție de gen, pe când dialectul 2 are aceeași formă a articolului și a adjectivului, indiferent de gen (diferențe apar numai între singular și plural).

OLIMPIADA DE LINGVISTICĂ
CLASELE VII-VIII
ETAPA JUDEȚEANĂ
22.XI.2014

BAREM

SUBIECTUL 1

1. Se acordă câte 1 punct pentru fiecare semn corect completat, în total 11 puncte.
  2. Se acordă câte un punct pentru fiecare relație corect stabilită, în total 9 puncte.
  3. Cele zece puncte se acordă pentru o explicație clară, coerentă, în care sunt clar indicate enunțurile din care este extrasă semnificația fiecărui semn. Pentru fiecare dintre cele cinci relații/semne, se acordă 1,5 puncte (în total, 7,5 puncte). Se acordă 2,5 puncte pentru sesizarea importanței ordinii cifrelor între care se notează o anumită relație.
- Nu se punctează folosirea terminologiei lingvistice (subiect, predicat, complement direct, complement de agent etc.), deoarece cheia subiectului sunt relațiile semantice, nu cele sintactice.

SUBIECTUL 2

1. Se acordă câte un punct pentru fiecare corespondență corectă: $1 \times 8 = 8$ puncte.
2. Se acordă 10 puncte pentru traducerea celor cinci cuvinte din hausă: $2 \times 5 = 10$ puncte.
3. Se acordă 12 puncte pentru explicarea coerentă și schematică, din care să rezulte pașii rezolvării: 6 puncte pentru organizarea datelor sub formă tabelară, 3 puncte pentru descompunerea sensului cuvintelor din limba română și 3 puncte pentru observația legată de ocurențele cuvintelor **kasa, ruwa, wuta, sama, iska** cu accente sau fără accente.

SUBIECTUL 3

1. Se acordă zece puncte pentru gruparea corectă a exemplelor. Nu se acordă punctaj parțial. Elevii nu trebuie să numească cele două varietăți lingvistice, ci numai să separe corect sintagmele.
2. Se acordă 15 puncte pentru o explicație clară, coerentă, în care se văd pașii rezolvării. Nu se punctează folosirea terminologiei lingvistice.
3. Se acordă 5 puncte pentru formularea corectă a generalizării, indiferent dacă se folosește sau nu terminologia lingvistică.